

SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ POKROKU PŘI NAPLŇOVÁNÍ CÍLE 2 NP VAVAI „ZACÍLIT VEŘEJNOU PODPORU VAVAI NA POTŘEBY UDRŽITELNÉHO ROZVOJE“

31. října 2013

Tato zpráva byla vypracována v rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“.

Autor:

Mgr. Ondřej Valenta (valenta@tc.cz)

Obsah

1	ÚVOD	4
2	POPIS CÍLE.....	4
2.1	Zařazení cíle do kontextu NP VaVal	4
2.2	Stanovené cíle a navržená opatření.....	5
3	REALIZACE NAVRŽENÝCH OPATŘENÍ.....	5
3.1	Realizace opatření A 2-1	5
3.1.1	První etapa.....	6
3.1.2	Druhá etapa.....	7
3.2	Realizace opatření A 2-2	9
4	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ CÍLE 2.....	11
4.1	Indikátory pro vyhodnocení pokroku v plnění cíle	11
4.2	Vyhodnocení naplňování cíle podle navržených indikátorů	11
4.2.1	Existence priorit VaVal ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR	11
4.2.2	Počet a tematické zaměření programů podpory VaVal v prioritách odpovídajících potřebám společnosti a znalostní ekonomiky ČR	17
4.2.3	Podíl veřejných prostředků na účelovou podporu VaVal v prioritách	17
4.3	Celkové vyhodnocení plnění cíle	18
4.4	Zpracování cíle do aktualizované NP VaVal.....	18
4.5	Shrnutí – SWOT analýza.....	19
5	ZÁVĚR.....	20
6	PŘEHLED INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	21
7	PŘÍLOHOVÁ ČÁST	22
7.1	Příloha 1 – Znění cíle a opatření stanovených v tomto cíli	22
7.2	Příloha 2 – Znění strategické části aktualizované NP VaVal a opatření k této části	23
7.2.1	Strategická část NP VaVal	23
7.2.2	Text relevantních opatření	26

1 Úvod

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2015 (dále jen NP VaVal) byla schválena vládou ČR usnesením ze dne 8. června 2009 č. 729. V NP VaVal je stanoveno devět cílů, ve kterých je navrženo celkem 35 opatření (které jsou v NP VaVal označovány jako aktivity). **Cíl 2** této politiky – **zacílit veřejnou podporu VaVal na potřeby udržitelného rozvoje**, se snaží o dosažení vyšší koncentrace kapacit a zdrojů pro dosahování v praxi uplatnitelných výsledků výzkumu. Za tímto účelem mají být identifikovány potřeby společnosti a výzkumné směry, které napomohou tyto potřeby naplňovat. Těmto výzkumným směrům má být pak věnována mimořádná pozornost při formulaci politiky VaVal a následnému rozdělování veřejných prostředků na aplikovaný výzkum a vývoj. Implementace Cíle 2 NP VaVal obsahuje plnění dvou opatření, A 2-1 a A 2-2. Tato studie je pak věnována hodnocení pokroku v naplňování Cíle 2 prostřednictvím těchto dvou opatření.

2 Popis cíle

2.1 Zařazení cíle do širšího kontextu českého VaVal

Potřeba přehodnocení priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací za současného zvýšení koordinace systému financování VaVal s cílem efektivnějšího směřování účelové podpory VaVal byla jedním z hlavních důvodů formulace Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR v roce 2009. Je totiž zřejmé, že malé země nemají dostatečné kapacity na realizaci špičkového (nebo alespoň světově srovnatelného) výzkumu ve všech vědních oborech. V malých zemích také neexistují dostatečné kapacity průmyslové základny a sektoru služeb pro rozvoj konkurenceschopnosti založené na inovacích ve všech oborech ekonomické činnosti. Z těchto důvodů je nezbytná koncentrace úsilí politiky VaVal do rozvoje oblastí, ve kterých existují dostatečné kapacity ve výzkumné a aplikační sféře.

V dosavadním systému veřejné podpory VaV resorty vyhlášovaly tematické programy (Národní programy výzkumu) vycházející z priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací (dosud označovaných jako Dlouhodobé základní směry výzkumu – DZSV, za jejichž přípravu odpovídala RVV). Návaznost tematického zaměření programů podpory VaV na tyto priority však byla mnohdy formální a podporované aktivity tak často neodrážely stanovené prioritní směry českého VaV. Zkušenost také ukazuje, že tyto priority byly formulovány příliš široce a zahrnovaly příliš široké spektrum výzkumných oborů, které mnohdy nedostatečně odrážely potřeby uživatelů VaV. V Národních programech výzkumu také nebyly naplněny průřezové výzkumné priority jako rozvoj lidských zdrojů aj. Dílčím pokrokem v přípravě prioritních výzkumných směrů byl proces zpracování priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací v roce 2008, do kterého byli intenzivněji než v předchozích letech zapojeni zástupci aplikační sféry. Výstupem tohoto procesu byla identifikace osmi široce pojatých výzkumných směrů.

Cíl 2 NP VaVal současně reaguje na změny v odpovědnosti a působení RVV v rámci systému řízení VaVal v ČR. Reforma ustavila – kromě přípravy priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací – odpovědnou RVV i za realizaci těchto priorit; dosud mělo odpovědnost za realizaci priorit VaVal prostřednictvím Národní politiky výzkumu a vývoje v ČR a národních programů MŠMT, k čemuž ale nikdy nedošlo.

2.2 Stanovené cíle a navržená opatření

Hlavním záměrem Cíle 2 NP VaVal Zacílit veřejnou podporu VaVal na potřeby udržitelného rozvoje je zvýšit koncentraci kapacit a zdrojů na vybrané potřeby společnosti a výzkumné směry, které napomohou tyto potřeby naplňovat. Na tyto výzkumné priority pak bude přednostně věnována pozornost při formulaci politiky VaVal a rozdělování veřejných prostředků na aplikovaný výzkum. V Cíli 2 byla navržena dvě opatření (jejich znění je uvedeno v Příloze 1):

- *A 2-1: Přehodnotit priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR.* Opatření má za cíl identifikovat priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, jichž lze dosáhnout prostřednictvím výzkumu ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR ve všech třech jeho pilířích (ekonomický, sociální a environmentální).
- *A 2-2: Veřejnou podporu přednostně směřovat na VaVal v prioritách odpovídajících potřebám společnosti a znalostní ekonomiky ČR.* Opatření navazuje na předcházející opatření A 2-1 a transformuje priority VaVal do programů účelové podpory aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, které budou vyhlašovány Technologickou agenturou ČR a dalšími poskytovateli veřejné podpory.

Znění těchto opatření Cíle 2 úzce souvisí s Cílem 1 NP VaVal Zavést strategické řízení VaVal na všech úrovních, kde je hlavním cílem zavedení strategického řízení VaVal na ústřední úrovni založeného na důsledném vyhodnocování dopadů NP VaVal a systematické analytické činnosti v této oblasti. Opatření Cíle 3 NP VaVal jsou zaměřena na zvýšení efektivity implementační struktury veřejné podpory VaVal; v kombinaci s realizací opatření Cíle 2 bude této vyšší efektivity dosaženo jak zjednodušením implementační struktury účelové podpory VaVal, tak i identifikací strategických cílů, jejichž naplnění má tato podpora dosáhnout.

3 Realizace navržených opatření

Ve vazbě na zaměření Cíle 2 byla v letech 2011 až 2013 uskutečněna série aktivit vedoucí k realizaci opatření A 2-1 a A 2-2. Tyto aktivity lze rozdělit do dvou na sebe navazujících částí:

- **Realizace opatření A 2-1**, realizované projektem přípravy priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací (s neformálním názvem „Priority 2030“), za jehož realizaci podle NP VaVal nesla odpovědnost RVV.
- **Realizace opatření A 2-2**, vedoucí k vytvoření koordinované implementace těchto priorit VaVal prostřednictvím systému účelové a institucionální podpory VaVal. Odpovědnost za realizaci tohoto opatření nesla RVV ve spolupráci s příslušnými poskytovateli.

Zastřešujícím orgánem těchto aktivit byl Odbor VaVal Úřadu vlády. Technologické centrum AV ČR zaujímalo roli podpůrného administrativního, organizačního a metodického zázemí Úřadu vlády. Klíčové výstupy obou částí procesu realizace těchto opatření byly pak schvalovány RVV, popřípadě vládou.

3.1 Realizace opatření A 2-1

Vláda dne 6. dubna 2011 schválila základní rámec tvorby priorit VaVal s názvem „Principy pro přípravu národních priorit výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“ (dále „Principy“), které formulovaly:

- Metodický rámec přípravy priorit;

- Priority budou stanoveny pro tzv. orientovaný výzkum; s tímto novým pojetím priorit, stanovených jako určité a konkrétní cíle dosažitelné prostřednictvím aktivit VaVal, bylo vhodnější rozdělit výzkum na orientovaný výzkum, který je zaměřen na řešení konkrétních společenských a hospodářských cílů, a neorientovaný výzkum, který takové cíle nemá.
- Priority budou stanoveny ve formě dlouhodobých cílů, jichž má být prostřednictvím aktivit VaVal dosaženo ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR;
- Priority musí odpovídat současným nebo budoucím potřebám ČR, tj. VaVal realizovaný v rámci těchto priorit musí směřovat k eliminaci existujících či potenciálních problémů nebo k využití budoucích příležitostí české společnosti;
- Priority musí zohledňovat tvůrčí kapacity ČR ve VaVal (lidské zdroje, výzkumnou infrastrukturu, dosavadní výsledky, zapojení do mezinárodního výzkumu);
- Priority musí zohledňovat potenciál aplikační sféry pro úspěšnou transformaci výsledků VaVal do inovací, včetně existujících vazeb mezi výzkumnými organizacemi a aplikační sférou;
- Priority musí odpovídat konsensu širokého spektra odborníků z různých oborů a sektorů veřejného výzkumu i aplikační sféry;
- Nastavení systému řízení a schvalování v procesu přípravy priorit;
 - Zastřešujícím orgánem procesu přípravy priorit VaVal je Odbor výzkumu, vývoje a inovace Úřadu vlády ČR. Výkonnými složkami procesu budou ad-hoc ustavené pracovní skupiny:
 - Koordinační rada expertů, hlavní řídicí a koordinační orgán;
 - Expertní panely;
 - Panel poskytovatelů podpory VaVal.
 - Za celý proces přípravy priorit podle zákona č. 130/2002 Sb., Reformy a NP VaVal odpovídá RVV. RVV schvaluje:
 - Složení Koordinační rady expertů
 - Návrh počtu a zaměření expertních panelů
 - Složení expertních panelů
 - Složení panelu poskytovatelů podpory VaVal
 - Návrh priorit
 - Dodavatelem podkladů a analýz je Technologické centrum AV ČR, které plní úlohu i administrativního zajištění činnosti Koordinační rady expertů a expertních panelů;

Vládou schválený dokument tvořil kromě vlastních Principů také přílohu s názvem „Metodický postup přípravy národních priorit výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“, který popisoval proces přípravy priorit podrobněji. Dokument také stanovoval dílčí odpovědnosti za jednotlivé etapy a fáze procesu, včetně časového harmonogramu.

3.1.1 První etapa

První etapa přípravy priorit byla zaměřena na vypracování podkladových materiálů, které byly využity v následující etapě procesu. Dodavateli těchto podkladových materiálů bylo Technologické centrum AV ČR ve spolupráci s Centrem pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Univerzity

Karlovy v Praze (CESES), Národohospodářským ústavem AV ČR/CERGE-EI a Národním vzdělávacím fondem (NVF). Byly vypracovány celkem tři typy těchto materiálů:

- **Výhledové studie**, identifikující budoucí očekávané problémy, příležitosti a potřeby české společnosti v ekonomické, společenské a environmentální sféře a v oblasti výzkumu v horizontu 15-20 let. Jednalo se konkrétně o tyto studie:
 - Klíčová ohrožení a příležitosti rozvoje České republiky do roku 2025;
 - Rešerše resortních strategických a koncepčních dokumentů;
 - Rešerše strategických výzkumných agend českých technologických platforem.
- **Analytické podklady pro přípravu priorit VaVal**, série studií analyzující a hodnotící jednotlivé aspekty českého výzkumu, vývoje a inovací v rámci tzv. Mapy výzkumného a aplikačního potenciálu ČR:
 - Oborová a institucionální analýza výsledků výzkumu a vývoje v ČR;
 - Hodnocení aplikačního potenciálu;
 - Analýza státních rozpočtových výdajů a dotací na výzkum a vývoj (GBAORD);
 - Analýza nové infrastruktury pro VaV podpořené z Operačních programů;
 - Situace na trhu práce: nabídka a poptávka po pracovnících ve vědě a výzkumu;
 - Hodnocení zapojení ČR do 7. rámcového programu EU a dalších vybraných programů mezinárodní spolupráce;
- **Koncepční podklady pro přípravu priorit VaVal**, popisující metodický přístup k přípravě priorit VaVal:
 - Metodický postup přípravy priorit VaVal;
 - Technicko-administrativní zajištění procesu, jejichž vypracování probíhalo kontinuálně v průběhu celého procesu přípravy priorit VaVal.

3.1.2 Druhá etapa

Druhá etapa procesu přípravy priorit VaVal sestávala především z ustavení a činnosti hlavních výkonných subjektů, které byly ustaveny speciálně v rámci tohoto projektu.

3.1.2.1 Fáze 1

První fáze byla zahájena aktivitami vedoucími k ustavení Koordinační rady expertů, která byla jmenována RVV na základě doručených nominací ze strany členů RVV, odborných komisí RVV a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Dále se jednalo o ustavení panelu poskytovatelů a expertních panelů.

Na základě podkladových studií vypracovaných v první etapě a na základě vlastních odborných znalostí navrhla Koordinační rada expertů na svém třetím zasedání 20. června 2011 šest základních oblastí příležitostí a hrozeb, tzv. prioritních oblastí, v rámci nichž pak byly identifikovány příslušné prioritní cíle pro VaVal. Těchto šest prioritních oblastí bylo vymezeno následovně:

- Konkurenceschopná ekonomika založená na znalostech
- Udržitelnost energetiky a materiálových zdrojů
- Prostředí pro kvalitní život
- Sociální a kulturní výzvy

- Zdravá populace
- Bezpečná společnost

Pro každou prioritní oblast byly ustaveny expertní panely složené z odborníků z různých oborů, které mohou přispět k řešení daných okruhů příležitostí a hrozeb. Spolu s návrhem obsahových vymezení jednotlivých prioritních oblastí byly Technologickým centrem AV ČR ve spolupráci s Úřadem vlády připraveny technicko-administrativní podklady za účelem zahájení procesu nominace do expertních panelů. Tento proces probíhal on-line prostřednictvím výzvy zveřejněné na internetových stránkách RVV. Zaměření prioritních oblastí a nastavení procesu nominace expertů do expertních panelů bylo schváleno RVV na jejím 266. zasedání 29. června.

Nominační proces probíhal od 30. června do 15. srpna 2011. Za toto období byla přijata nominace celkem 462 kandidátů. Z tohoto souboru kandidátů provedla Koordinační rada expertů návrh na složení expertních panelů. Současně s procesem nominace kandidátů do expertních panelů probíhal proces ustavování panelu poskytovatelů podpory VaVal. Složení expertních panelů a složení panelu poskytovatelů podpory VaVal byly schváleny RVV na jejím 267. zasedání 30. září 2011.

3.1.2.2 Fáze 2

Činnost expertních panelů probíhala od října do poloviny prosince 2011. Metodické vedení a administrativní zázemí pro činnost expertních panelů zajišťovalo Technologické centrum AV ČR prostřednictvím tajemníků expertních panelů; každému expertnímu panelu byli přiřazeni dva tajemníci. Činnost expertních panelů byla rozdělena do čtyř fází:

- **Strukturace prioritní oblasti** na oblasti a podoblasti; cílem bylo získat strukturovaný náhled na obsah a vymezení dané prioritní oblasti; v rámci ní byly identifikovány tematické okruhy, které představují hlavní očekávané problémy, hrozby nebo příležitosti. Ke každé podoblasti byl formulován jeden stěžejní cíl, tj. obecný žádoucí stav dané podoblasti k horizontu roku 2030.
- **Formulace cílů pro VaVal**; na základě definice stěžejního cíle byly formulovány tzv. dílčí cíle, tj. středně- a dlouhodobé cíle pro výzkum a vývoj, kterými lze ve zvolených, zpravidla šesti- nebo osmiletých horizontech přispět k naplnění stěžejního cíle. Ke každému dílčímu cíli byly identifikovány související široce definované směry VaV, které jsou pro naplnění daného dílčího cíle nejvíce relevantní.
- **Prioritizace cílů**; definované dílčí cíle se pak staly předmětem prioritizace na základě jejich hodnocení podle dvou hlavních parametrů – dosažitelnosti (tj. zhodnocení současných kapacit a možností českého VaVal daného cíle dosáhnout) a významnosti (zhodnocení významu dílčího cíle pro dosažení daného stěžejního cíle i posuzování jeho širšího (např. sociálního, ekonomického atd.) významu).
- **Konsolidace prioritní cílů**; po prioritizaci cílů došlo v rámci každého panelu k jejich konsolidaci. Dále členové expertních panelů na úrovni oblastí navrhli systémová opatření a jiné způsoby a možnosti, které napomohou a usnadní naplnění daných stěžejních a dílčích cílů. Doplnující aktivitou této fáze byl pak orientační návrh finančních nákladů, spojených s dosažením stěžejních cílů.

První, druhá a čtvrtá fáze probíhaly formou jednodenních workshopů; pouze část třetí fáze, hodnocení dílčích cílů podle dosažitelnosti a významnosti, probíhala on-line prostřednictvím interaktivního hlasovacího formuláře. Celkem se za období říjen – prosinec 2011 uskutečnilo 18 zasedání expertních panelů a jedno zasedání Koordinační rady expertů. Výsledky činnosti expertních panelů byly pro každý panel zformulovány v tzv. Závěrečných zprávách.

3.1.2.3 Fáze 3, 4 a 5

Koordinační rada expertů pak na základě výsledků činností expertních panelů v průběhu ledna 2012 vypracovala tzv. Souhrnnou zprávu, návrh Priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Součástí Souhrnné zprávy bylo i rozvržení objemu finančních prostředků mezi jednotlivé prioritní oblasti a konsolidované znění doprovodných systémových opatření. Tato zpráva byla přeložena panelu poskytovatelů podpory VaVal k vyjádření k návrhu rozdělení finančních prostředků.

Panel poskytovatelů podpory VaVal v kontextu vládou schválených rámců a výdajových limitů a výhledů ve financování VaVal tento návrh v obecné podobě schválil.

Návrh priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací byl projednán a schválen RVV na jejím 271. zasedání 30. března 2012. Na tomto základě RVV připravila finální verzi návrhu pro vládu a předložila ho do meziresortního připomínkového řízení.

Meziresortní připomínkové řízení proběhlo od dubna do června 2012. Návrh priorit byl 19. července 2012 schválen vládou usnesením č. 552 pod názvem Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Na základě připomínek některých resortů v rámci meziresortního připomínkového řízení vláda zároveň uložila RVV zpracovat podrobný návrh implementace Národních priorit v kontextu již schválených strategických dokumentů z oblasti výzkumu, experimentálního vývoje a inovací včetně způsobu kontroly a vyhodnocování její realizace a předložit jej vládě ke schválení do konce června 2013.

3.2 Realizace opatření A 2-2

Cílem aktivit v rámci realizace opatření A 2-2 byla transformace identifikovaných priorit VaVal do programů účelové podpory aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, které by byly vyhlašovány Technologickou agenturou ČR a dalšími poskytovateli veřejné podpory. Výše zmíněným usnesením vlády č. 552/2012 byl zahájen první z kroků směřujících k nastavení systému, v němž by identifikované prioritní cíle byly systematicky a koordinovaně realizovány prostřednictvím účelové podpory VaVal, která by ve výsledku byla přednostně směřována na priority odpovídajících potřebám společnosti a znalostní ekonomiky ČR.

Základní nastavení rámce a přípravy návrhu plánu implementace priorit VaVal bylo přijato RVV na jejím mimořádném zasedání 31. srpna 2012. Plán implementace je považován za hlavní nástroj transformace priorit VaVal do programů účelové podpory VaVal. Hlavním cílem plánu implementace bylo vytvoření koordinovaného systému implementace priorit VaVal prostřednictvím vytvoření tematického a časového plánu pro vyhlašování programů VaVal do roku 2020 ve vazbě na priority VaVal a Národní politiku VaVal s vymezením odpovědností jednotlivých poskytovatelů. Plán implementace byl určen pro všechny poskytovatele podpory VaVal a další subjekty systému VaVal a byl pro ně závazný. Zásady přípravy návrhu plánu implementace priorit VaVal byly tvořeny:

- Vymezením odpovědností za přípravu implementace;
- Vymezením rámcového obsahu plánu implementace;
- Popisem etap přípravy a harmonogramu plánu implementace;

Zastřešujícím orgánem celého procesu přípravy plánu implementace byl Odbor výzkumu, vývoje a inovací Úřadu vlády ČR, jehož hlavním úkolem byla koordinace aktivit směřujících k vypracování plánu implementace v úzké součinnosti s hlavními subjekty systému VaVal (tj. poskytovateli účelové podpory VaVal a dalšími klíčovými aktéry). Zajištěním podkladových studií a informačních podkladů pro vypracování plánu implementace bylo pověřeno Technologické centrum AV ČR a Technologická agentura ČR.

Plán implementace měl být předložen vládě ke schválení do 30. června 2013. Klíčovou aktivitou přípravy plánu implementace byla komunikace a spolupráce Odboru VaVal Úřadu vlády ČR s poskytovateli podpory VaVal a dalšími klíčovými subjekty systému VaVal; přijetí plánu implementace z jejich strany bylo zásadní z hlediska funkčnosti navrhovaného systému implementace priorit VaVal. Technologické centrum AV ČR ve spolupráci se společností VAVPRO s.r.o. vypracovalo na základě zadání obsaženého v Zásadách přípravy návrhu plánu implementace priorit VaVal následující podkladové studie, které měly sloužit jako informační podklad pro jednání Odboru VaVal Úřadu vlády ČR s poskytovateli:

- Rámcový obsah plánu implementace;
- Principy koordinace při naplňování Priorit;
- Časová projekce vývoje státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace a posouzení možností jeho využití pro financování implementace Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací;
- Přehled současných programů výzkumu, vývoje a inovací a jejich vazba na Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací;
- Zásady monitorování a hodnocení programů orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací;
- Principy a harmonogram pro hodnocení pokroku v plnění plánu implementace Priorit.

Jednání Úřadu vlády s poskytovateli probíhala v termínu od ledna do března 2013. Výsledný dokument pod názvem "Implementace Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací" byl schválen RVV na jejím 282. zasedání 26. dubna 2013. Dokument postoupil do meziresortního připomínkového řízení, v rámci něhož pak proběhla dodatečná jednání Odboru VaVal Úřadu vlády ČR s vybranými poskytovateli. Výsledný obsah Plánu implementace měl následující strukturu:

- Zásady implementace priorit VaVal, popisující koordinační mechanismy a úlohu jednotlivých poskytovatelů a AV ČR při implementaci priorit VaVal a zároveň zásady pro přípravu a hodnocení programů VaVal, zaměřených na priority;
- Zásady pro hodnocení celospolečenského přínosu při naplňování priorit VaVal, popisující mechanismy zajištění, kontroly a hodnocení realizace implementace priorit a hodnocení jejich širšího dopadu;
- Možnosti financování priorit VaVal; kapitola je zaměřena na identifikaci a možnosti zdrojů financování priorit, včetně institucionálního financování;
- Přílohy; Přílohu 1 tvoří přehled stávajících a připravovaných programů VaVal a nastínění jejich možností být zaměřeny na priority VaVal. Přílohu 2 tvoří indikativní zaměření gescí ministerstev a dosavadní podpory poskytovatelů podle prioritních oblastí.

Dokument po vypořádání meziresortního připomínkového řízení schválila RVV na svém 284. zasedání 28. června 2013. Plán implementace byl pak 31. července 2013 schválen vládou usnesením č. 569. Toto usnesení zároveň ukládá všem poskytovatelům podpory VaVal a AV ČR zohlednit priority VaVal při přípravě nových programů VaVal. Dále usnesení ukládá dodržovat realizaci Plánu implementace z hlediska hodnocení programů VaVal a hodnocení aktuálnosti a relevance priorit VaVal v pětiletých intervalech.

4 Vyhodnocení plnění Cíle 2

4.1 Indikátory pro vyhodnocení pokroku v plnění cíle

Hlavním smyslem Cíle 2 NP VaVal Zacílit veřejnou podporu VaVal na potřeby udržitelného rozvoje je zvýšit koncentraci kapacit a zdrojů na vybrané identifikované potřeby společnosti a výzkumné směry, které napomohou tyto potřeby naplňovat. Vyhodnocení pokroku v plnění Cíle 2 musí vycházet z jeho hodnocení prostřednictvím indikátorů, které tento cíl definují.

Pro plnění Cíle 2 byly zvoleny následující kvalitativní indikátory, prostřednictvím nichž je sledována realizace opatření a pokrok směrem ke stanovenému cíli:

- **Existence priorit VaVal ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR.** Tento komplexní indikátor posuzuje, zda byly identifikovány nové strategické priority ve vazbě sociální, ekonomické a environmentální potřeby ČR a další kritéria, tvořících znění opatření A 2-1.
- **Počet a tematické zaměření programů podpory VaVal v prioritách odpovídajících potřebám společnosti a znalostní ekonomiky ČR.** Indikátor hodnotí, do jaké míry byly poskytovateli podpory VaVal zohledněny priority v programech účelové podpory VaVal.
- **Podíl veřejných prostředků na účelovou podporu VaVal v prioritách.** Indikátor hodnotí podíl veřejných prostředků, které byly vyčleněny pro účelovou podporu VaVal v oblastech, odpovídajících zaměření priorit VaVal.

Při tomto kvalitativním hodnocení je využívána následující pětiúrovňová stupnice charakterizující plnění cíle:

- **Zcela nedostatečné** – stav se nemění, stanovených cílů nebude dosaženo;
- **Neuspokojivé** – stav se mění jen málo, stanovených cílů nebude dosaženo;
- **Uspokojivé** – stav se lepší, stanovených cílů bude postupně dosaženo;
- **Dobré** – stanovené cíle jsou splněny;
- **Výborné** – stanovené cíle jsou splněny a jsou vytvořeny předpoklady pro stanovení vyšších cílů.

4.2 Vyhodnocení naplňování cíle podle navržených indikátorů

4.2.1 Existence priorit VaVal ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR

Tento komplexní indikátor je rozdělen na dílčí ukazatele podle znění opatření A 2-1, které popisuje dílčí aspekty jeho realizace (Tab. 1). Na základě aritmetického průměru hodnocení dílčích ukazatelů je pak tento komplexní indikátor ohodnocen následovně:

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: dobré

Tab. 1: Seznam dílčích ukazatelů realizace opatření A 2-1

Název indikátoru	Vyhodnocení
Stanovení priorit podle cílů, jichž má být prostřednictvím výzkumu dosaženo ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR ve všech třech jeho pilířích (ekonomický, sociální, environmentální)	Dobré

Stanovení priorit ve vazbě na existující kapacity VaVal (dosahované výsledky, tradici VaV, ...)	Výborné
Nezávislý a odborný způsob stanovení priorit	Výborné
Otevřenost a transparentnost procesu přípravy priorit	Dobré
Důraz na zapojení uživatelů výsledků VaV (aplikační sféry) a spolufinancování ze soukromých zdrojů	Dobré
Využití zevrubné analýzy výzkumného a inovačního potenciálu ČR a výhledové studie (foresight) vypracované nezávislou odbornou organizací pro identifikaci strategických oblastí českého VaVal	Výborné
Tematická i početní redukce priorit oproti stávajícím prioritám aplikovaného VaVal	Nelze vyhodnotit

Stanovení priorit podle cílů, jichž má být prostřednictvím výzkumu dosaženo ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR ve všech třech jeho pilířích (ekonomický, sociální, environmentální)

Priority VaVal byly identifikovány pro tzv. orientovaný výzkum, tj. výzkum, který je zaměřen na řešení konkrétních společenských a hospodářských cílů. Výchozím metodickým pojetím přípravy priorit VaVal byla jejich problémová orientace, která byla založena na identifikaci hlavních současných a očekávaných potřeb ČR v ekonomické, sociální a environmentální oblasti. Stanovené obecné (stěžejní) cíle pak odrážely žádoucí stav/řešení daného problému v budoucnosti. Priority VaVal tak rovněž byly stanoveny formě cílů VaVal, jejichž naplnění přispěje k dosažení obecnějších cílů ČR. V tomto kontextu jsou priority orientovaného VaVal vnímány jako nástroj k širšímu udržitelnému rozvoji ČR. Toto metodické východisko bylo postulováno v základních dokumentech schvalovaných v procesu přípravy priorit VaVal a dále rozpracováno v podrobnějších metodických podkladech.

V průběhu procesu přípravy priorit VaVal, zejména pak v rámci činnosti expertních panelů, však docházelo k částečnému nerespektování tohoto základního metodického východiska, a to ze dvou důvodů:

- Převažující zaměření příslušných prioritních oblastí nebylo vždy problémově orientované. Nejmarkantnější posun nastal v prioritní oblasti Konkurenceschopná ekonomika založená na znalostech, v rámci níž byly dílčí oblasti a podoblasti zaměřené spíše na nalezení komparativních výhod ČR a vnitřních zdrojů mezinárodní konkurenceschopnosti. V případě prioritní oblasti 1 se ale jednalo o vědomý odklon od problémové orientace vzhledem ke specifickému zaměření dané prioritní oblasti.
- Tendence expertních panelů vytvořit všezahrnující prioritní oblasti, ve kterých by byly zohledněny všechny související aspekty dané prioritní oblasti, tedy nikoliv pouze takové, které by reagovaly na nějaký zásadní současný či očekávaný problém. Důsledkem bylo částečné rozvolnění problémového zaměření daných prioritních oblastí a výsledné uvolnění těsné vazby mezi cíli VaVal a ekonomickými, společenskými nebo environmentálními problémy, ke kterým měly směřovat.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: dobré

Stanovení priorit ve vazbě na existující kapacity VaVal (dosahované výsledky, tradici VaV, ...)

Priorit VaVal byly formulovány jako cíle, které jsou v možnostech českého VaVal dosáhnout. V rámci procesu jejich přípravy bylo uskutečněno několik kroků, které vazbu priorit VaVal na existující kapacity VaVal v ČR zabezpečovaly:

- Byla vypracována série podkladových studií, tzv. Mapa výzkumného a aplikačního potenciálu ČR, které tvořily podstatnou část z analytických podkladů použitých pro přípravu priorit VaVal. Tyto podkladové studie byly pak využívány jak Koordinací radou expertů, tak i expertními panely v průběhu jejich činnosti.
- Členové expertních panelů, které identifikovaly cíle pro VaVal, byli zástupci českého výzkumného sektoru a aplikační sféry. Jednalo se tedy o české výzkumníky s dostatečným přehledem o existujících kapacitách ve vybraných odvětvích a oborech VaVal.
- Jedním ze dvou parametrů, prostřednictvím nichž byly ve třetím kroku činnosti expertních panelů hodnoceny identifikované cíle VaVal bylo kritérium dosažitelnosti, tj. možnosti současných kapacit českého VaVal daného cíle dosáhnout. Toto hodnocení cílů bylo členy expertních panelů prováděno prostřednictvím směrů VaVal, které byly identifikovány pro dosažení daného cíle VaVal jako nejvíce relevantní. Kritérium dosažitelnosti konkrétně sestávalo z následujících dílčích indikátorů:
 - **Současná úroveň a kvalita výzkumu v ČR** (zdali v ČR existuje v domácí základně VaV potenciál dosáhnout realizaci cíle; schopnost vyvinout vlastní řešení v rámci domácích kapacit (efektivně ve srovnání se světem);
 - **Úroveň výzkumné infrastruktury** (zdali v daném směru VaV existuje v ČR dostatečně velká a kvalitní infrastruktura VaV);
 - **Podpora ve státní politice a regulaci** (jaká je současná výše veřejné podpory na daný směr VaV a do jaké míry je veřejnou správou podporován systémově);
 - **Kvalita lidských zdrojů a úroveň vzdělávání** (zdali ČR v daném výzkumném směru v současnosti disponuje dostatečným počtem kvalitních lidských zdrojů a kvalitním vzděláváním, nutných k naplnění cíle);
 - **Očekávaná finanční náročnost dosažení cíle** (jak vysoké náklady jsou očekávány v rámci dosažení cíle prostřednictvím VaV);
 - **Absorpční kapacita aplikační sféry** (jaká v ČR existuje schopnost uplatnit výsledky VaV v potřebných oblastech. Zdali v ČR existuje potřebná absorpční kapacita v podobě již existujících firem, které by byly schopny výsledky VaV využít).

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: výborné

Nezávislý a odborný způsob stanovení priorit

Vlastní proces stanovování priorit VaVal lze charakterizovat jako kombinaci kvantitativního a kvalitativního přístupu; na základě použití těchto přístupů v kombinaci s opatřeními zvyšující objektivitu procesu popsaná níže lze konstatovat, že proces stanovení priorit byl nezávislý a odborný.

Samotný proces stanovování priorit probíhal v několika fázích. V první fázi proběhlo hodnocení cílů VaVal podle dvou kritérií – dosažitelnosti (tj. hodnocení současných kapacit a možností českého VaVal daného cíle dosáhnout) a významnosti (hodnocení významu dílčího cíle pro dosažení daného stěžejního cíle i posuzování jeho širšího (např. sociálního, ekonomického aj. významu). Hodnocení bylo provedeno členy expertních panelů, přičemž členové daného expertního panelu hodnotili významnost a dosažitelnost pouze těch dílčích cílů identifikovaných v rámci příslušného expertního

panelu. Hodnocení významnosti a dosažitelnosti cílů VaVal bylo prováděno na bodovací stupnici 1 až 5 (s extrémními hodnotami 1 = velmi nízký/á až zanedbatelný/á, 5 = velmi vysoký/á).

První fáze stanovení priorit VaVal probíhala on-line na extranetu v prostředí, vyvinutém konkrétně za tímto účelem. Aby nedocházelo k vzájemnému ovlivňování členů daného expertního panelu, každý hlasující viděl pouze výsledky svého hlasování a agregované výsledky za příslušný expertní panel. Dalším opatřením posilujícím objektivitu hlasování byla povinnost hlasujících označit svojí úroveň kvalifikace pro každý cíl VaVal (na stupnici (i) Nechci o tomto cíli hlasovat, (ii) základní nebo malá znalost, (iii) dobrá znalost, (iv) expert). V závislosti na zvolené úrovni kvalifikace pak byla hlasování daného člena panelu přiřazena příslušná váha.

Výsledkem hodnocení cílů VaVal byla jedna hodnota shrnující významnost dílčího cíle a druhá hodnota pro jeho dosažitelnost. Výsledné hodnoty dílčích cílů za významnost a dosažitelnost pak byly názorně zobrazeny jak v tabulce, tak i ve formě pozičního grafu. Pro každý expertní panel byl sestaven jeden poziční graf.

V další fázi došlo na základě pozice cílů VaVal v pozičních grafech k jejich samotné prioritizaci, v rámci níž byly vybrány jen ty, které byly nejvýznamnější a zároveň nejvíce dosažitelné. První návrh této prioritizace cílů pro každý expertní panel provedla na základě výsledků hlasování významnosti a dosažitelnosti Koordinační rada expertů.

Ve třetí fázi tento návrh Koordinační rady expertů ohledně prioritizace cílů VaVal pro každý expertní panel byl členy příslušného panelu hodnocena a upraven. Těmito třemi fázemi vznikla finalizovaná sada prioritních dílčích cílů.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: výborné

Otevřenost a transparentnost procesu přípravy priorit

Otevřeností se rozumí možnostmi zástupců rozličných druhů subjektů zúčastnit se procesu přípravy priorit. Míra otevřenosti procesu byla tedy posuzována zejména prostřednictvím nastavení mechanismů nominace a schvalování složení orgánů, vytvořených v rámci přípravy priorit. Transparentnost je pak definována jako přehlednost a srozumitelnost mechanismů a aktivit, vedoucí k identifikaci priorit, včetně zveřejňování dílčích výstupů a výsledků procesu.

Proces nominace a schvalování členů Koordinační rady expertů lze považovat za částečně uzavřený z následujících důvodů:

- Proces nominace kandidátů do Koordinační rady byl velmi omezen. Nominace do Koordinační rady expertů měly od 25. února 2011 (datum schválení Principů pro přípravu národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ze strany RVV) právo předkládat odborné komise RVV a členové RVV (tj. zhruba 44 jedinců).
- Proces schvalování složení Koordinační rady expertů lze označit jako zčásti neprůhledný; nominace byly předkládány sekretáři RVV, který ve spolupráci se zpravodajem RVV připravil vlastní návrhy pro 264. jednání RVV 29. dubna 2011, na kterém bylo složení Koordinační rady v tajném hlasování v několika kolech schváleno.

Proces nominací do expertních panelů a jejich schvalování lze naopak označit jako otevřený z těchto důvodů:

- Neexistovalo žádné omezení pro to, kdo může nominovat a kdo může být nominován;
- Nominace kandidátů do expertních panelů probíhala on-line prostřednictvím nominačního formuláře od 30. června do 15. srpna 2011;
- Výzva k nominaci byla zveřejněna na webových stránkách www.vyzkum.cz. Výzva k nominaci byla provedena také prostřednictvím elektronické pošty; o výzvě k nominaci zveřejněné na

stránkách www.vyzkum.cz byly informovány všechny významné organizace z různých oborů a sektorů: fakulty veřejných vysokých škol, všechna pracoviště Akademie věd ČR, ostatní výzkumné organizace, profesní asociace (komory) a svazy, a další subjekty;

- Technologické centrum AV ČR připravilo pro členy Koordinační rady expertů, která připravila návrh složení expertních panelů, následující informační podklady napomáhající výběru vhodných kandidátů do expertních panelů:
 - Vyhodnocení a shrnutí nominačního procesu pro každou prioritní oblast;
 - Návrh doporučených odborných zaměření členů expertních panelů na základě znění prioritní oblasti.
- Návrh složení expertních panelů byl bez připomínek schválen RVV na jejím 267. zasedání 30. září 2011.

Proces nominace a schvalování členů panelu poskytovatelů podpory VaVal lze také označit jako transparentní. Nominaci členů do panelu poskytovatelů provedli na výzvu RVV oslovené relevantní subjekty v ČR, které jsou poskytovateli veřejné podpory VaVal. Nominace zaslané těmito subjekty pak byly schváleny RVV na jejím 267. zasedání 30. září 2011.

Na základě průběhu procesu přípravy priorit lze konstatovat, že transparentnost dílčích aktivit směřujících k identifikaci priorit byla na vysoké úrovni. Jednotlivé etapy a fáze procesu byly s dostatečným předstihem prezentovány příslušným cílovým skupinám. Pro usnadnění komunikace a další zvýšení transparentnosti procesu byl vytvořen speciální internetový portál www.priority2030.cz, který sloužil členům Koordinační rady a expertních panelů jako extranet, v rámci něhož bylo možné sdílet informace, dokumenty a dílčí i finální výsledky procesu přípravy priorit.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: dobré

Důraz na zapojení uživatelů výsledků VaV (aplikační sféry) a spolufinancování ze soukromých zdrojů

Důraz na zapojení uživatelů výsledků VaV do procesu přípravy priorit byl veden snahou o praktické využití stanovených prioritních cílů prostřednictvím jejich těsné vazby na širší socio-ekonomické a environmentální cíle. Jedním z opatření zvyšující tuto praktickou využitelnost bylo zahrnutí zástupců aplikační sféry do uskupení, která byla v procesu přípravy priorit aktivní, tedy Koordinační rady expertů a expertních panelů. Zejména v případě expertních panelů byl jedním z kritérií výběru důraz na diverzifikaci prostředí, ze kterých členové panelů pocházeli (tj. výzkumný sektor, státní správa, soukromý sektor, neziskové organizace apod.). Uživatelé výsledků VaV, tedy reprezentanti aplikační sféry, byli v expertních panelech zastoupeni následujícími podíly:

▪ Konkurenceschopná ekonomika založená na znalostech	20 %
▪ Udržitelnost energetiky a materiálových zdrojů	33 %
▪ Prostředí pro kvalitní život	7 %
▪ Sociální a kulturní výzvy	0 %
▪ Zdravá populace	13 %
▪ Bezpečná společnost	33 %

Celkový podíl zástupců aplikační sféry tvořil v expertních panelech zhruba 17 % (se započítáním členů Koordinační rady expertů). Je zřejmé, že v jednotlivých panelech se zastoupení reprezentantů aplikačního sektoru lišilo v závislosti na zaměření panelu.

Další možností, prostřednictvím které lze posoudit využitelnost prioritních cílů v praxi, je stanovení možností jejich spolufinancování ze soukromých zdrojů. Tato problematika pak úzce souvisí i s celkovou otázkou financování priorit a možností jednotlivých zdrojů finančních prostředků tyto cíle dostatečně podpořit.

Problematika financování priorit VaVal, konkrétně odhad finanční náročnosti dosažení stanovených cílů a následného rozvržení objemu finančních prostředků mezi jednotlivé prioritní oblasti, tvořila součást procesu jejich přípravy; tato aktivita byla nicméně z objektivních důvodů zanedbána. V rámci expertních panelů byl stanoven pouze odhad poměrného rozdělení finančních prostředků mezi jednotlivé oblasti a podoblasti. Jedním z východisek pro tento odhad představoval orientační návrh poměrného rozložení finančních prostředků za jednotlivé podoblasti a oblasti, který byl získán agregací hodnot v kritériu o finanční náročnosti jednotlivých dílčích cílů v rámci on-line hodnocení významnosti a dosažitelnosti cílů. Stanovení poměrných hodnot pro jednotlivé oblasti, podoblasti a prioritní oblasti bylo maximem možného, vzhledem k těmto důvodům:

- Neznalost širšího kontextu a výhledů ve financování účelové podpory VaVal ze státního rozpočtu, jakož i Strukturálních fondů v nadcházejícím programovém období;
- Značný nedostatek času pro přípravu a samotnou činnost expertních panelů, vyplývající z časové těžkopádnosti schvalovacích procesů v průběhu celého procesu tvorby priorit VaVal. Nebyly tak provedeny např. analýzy absorpční kapacity aplikační sféry v daných prioritních cílech a možnostem jejich spolufinancování.

Na základě výše zmíněných skutečností pak v rámci přípravy priorit VaVal nebylo možné provést kvalifikovaný odhad této míry spolufinancování.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: dobré

Využití zevrubné analýzy výzkumného a inovačního potenciálu ČR a výhledové studie (foresight) vypracované nezávislou odbornou organizací pro identifikaci strategických oblastí českého VaVal

Na základě analýzy procesu přípravy priorit VaVal lze konstatovat, že tento indikátor byl splněn. Analýza výzkumného a inovačního potenciálu ČR a výhledové studie tvořily podstatnou část z podkladových materiálů, které byly vypracovány v první etapě tvorby priorit. Dodavateli těchto podkladových materiálů bylo Technologické centrum AV ČR ve spolupráci s Centrem pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze (CESES), Národohospodářským ústavem AV ČR/CERGE-EI a Národním vzdělávacím fondem (NVF).

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: výborné

Tematická i početní redukce priorit oproti stávajícím prioritám aplikovaného VaVal

Potřeba přehodnocení priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací souvisela mimo jiné s tím, že jejich zaměření bylo příliš široké a pokrývalo téměř celé spektrum výzkumných oborů. Výsledkem pak bylo nedostatečné zacílení a efektivita veřejné podpory, která na tyto výzkumné oblasti byla směřována.

Nové priority orientovaného VaVal se skládají z šesti prioritních oblastí, které se dále dělí na 24 oblastí, 78 podoblastí a 171 prioritních cílů pro VaV. Jakékoliv srovnání s předcházejícími prioritami VaV z hlediska tematického zaměření a počtu je nicméně zavádějící. Proces přípravy nových priorit orientovaného výzkumu, vývoje a inovací byl založen na jiných metodických východiscích než dosavadní přístupy k tvorbě priorit VaV. Cílem procesu nebyla identifikace strategických výzkumných směrů; smyslem priorit orientovaného VaV bylo nasměrování stávajících výzkumných kapacit na strategické cíle. Z tohoto hlediska nespočívala prioritizace v početní redukci výzkumných směrů, nýbrž v redukci témat a výzev, ke kterým je tento orientovaný výzkum, vývoj a inovace vztahován.

V této fázi tedy není možné daný indikátor vyhodnotit. Do budoucích let je nicméně systém sledování naplňování prioritních cílů nastaven tak, aby byly shromážděny data a informace tak, aby bylo daný indikátor možné stanovit.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: nelze vyhodnotit

4.2.2 Počet a tematické zaměření programů podpory VaVal v prioritách odpovídajících potřebám společnosti a znalostní ekonomiky ČR

Cílem opatření A 2-2, navazujícího na opatření A 2-1, je transformace stanovených priorit VaVal do programů účelové podpory aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, které budou vyhlašovány Technologickou agenturou ČR a dalšími poskytovateli veřejné podpory VaVal.

K polovině roku 2013 je tento proces transformace na samém počátku. Za účelem koordinovaného naplňování priorit VaVal bylo nutné vypracovat koordinační a implementační rámec. Tento byl vypracován Odborem výzkumu, vývoje a inovací Úřadu vlády jako zastřešujícím orgánem procesu přípravy plánu implementace v úzké součinnosti s relevantními poskytovateli účelové podpory VaVal a dalšími subjekty systému VaVal. Tento plán implementace priorit VaVal byl schválen vládou ČR v polovině roku 2013.

Za účelem zajištění maximálně transparentní a efektivní realizace priorit VaVal stanovuje Plán implementace stejně obecné zásady platné pro všechny poskytovatele v oblasti přípravy, monitorování a hodnocení programů VaVal. Zásadním nedostatkem implementace priorit VaVal pro hodnocení naplňování cíle A 2-2 prostřednictvím tohoto indikátoru je nicméně skutečnost, že pro finanční alokace na priority VaVal nebyla ve státním rozpočtu vyčleněna zvláštní kapitola. Implementace priorit VaVal tak bude nabíhat postupně v závislosti na kontextu programových cyklů jednotlivých poskytovatelů; prioritní cíle tady budou muset být začleněny do stávajících a připravovaných programů VaVal postupně. Protože ale většina účelových finančních prostředků, které budou v nejbližších letech hlavním nástrojem financování priorit VaVal, je již závazně alokována na několik let dopředu, jsou možnosti změn ve prospěch priorit VaVal velmi omezené.

Z těchto výše zmíněných důvodů nelze v současné době naplňování tohoto indikátoru zhodnotit.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: nelze vyhodnotit

4.2.3 Podíl veřejných prostředků na účelovou podporu VaVal v prioritách

Možnosti financování priorit VaVal budou vycházet z širšího kontextu budoucího vývoje státního rozpočtu a výší výdajů na VaVal. Předpokládá se, že od roku 2013 do roku 2015 budou výdaje státního rozpočtu na VaVal stagnovat či spíše klesat. Pro finanční alokace na priority VaVal nicméně nebyla ve státním rozpočtu vyčleněna zvláštní kapitola. Implementace priorit VaVal tak bude nabíhat postupně v závislosti na kontextu programových cyklů jednotlivých poskytovatelů. Z těchto důvodů bude možné hodnotit výši podílu veřejných prostředků, které byly vynaloženy v rámci účelové podpory VaVal na cíle odpovídající prioritám VaVal, pouze zpětně.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: nelze vyhodnotit

4.3 Celkové vyhodnocení plnění cíle

Jak vyplývá z vyhodnocení uvedeného v předcházející kapitole, *Cíl 2 Zacílit veřejnou podporu VaVal na potřeby udržitelného rozvoje* se podařilo splnit pouze zčásti. Byly vytvořeny následující předpoklady k realizaci tohoto cíle:

- V průběhu roku 2011 byly přehodnoceny priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací a ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR byla identifikována nová sada priorit VaVal, Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací;
- V druhé polovině roku 2012 a první polovině roku 2013 byl připraven a schválen Plán implementace národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, který nastavuje systém koordinace a hodnocení implementace priorit VaVal.

Na základě výše zmíněných skutečností je zřejmé, že proces implementace priorit VaVal prostřednictvím zacílení programů VaVal je teprve na svém počátku, vzhledem k času, který je potřeba pro zapracování priorit VaVal do zejména připravovaných programů VaVal. Aktuální i očekávané socioekonomické a environmentální potřeby společnosti tak nejsou dosud dostatečně zohledněny v programech účelové podpory VaVal ani v rozdělování institucionální podpory VaVal. Poskytovatelé mají nicméně povinnost od schválení Plánu implementace v nově předkládaných programech vazby na národní priority uvádět.

4.4 Zapracování cíle do aktualizované NP VaVal

Na základě výše popsaných hodnotících závěrů je zřejmé, že Cíl 2 nebyl realizován zejména v krocích navazujících na proces tvorby priorit VaVal. Z tohoto důvodu jsou vybrané cíle a opatření aktualizované NP VaVal, které navazují na Cíl 2, vztaženy zejména k zajištění implementace priorit VaVal, a to prostřednictvím následujících oblastí:

- **Nastavení systému koordinace** (Opatření 14); aktualizovaná NP VaVal navrhuje mechanismy zajišťující koordinaci aktivit směřující k implementaci všech programů a dalších nástrojů na podporu VaVal, včetně koordinovaného využívání národních a evropských zdrojů;
- **Veřejné prostředky na VaVal**; jedním z cílů aktualizované NP VaVal je konstantní zvyšování výdajů státního rozpočtu na VaVal v letech 2014-2020 za současného posilování efektivity v jejich přidělování a využívání. Z hlediska implementace priorit VaVal jsou pak zásadní následující navrhované mechanismy (Opatření 2):
 - Navýšení veřejných prostředků má být přednostně směřováno mimo jiné na implementaci Národních priorit orientovaného VaVal;
 - Aktualizovaná NP VaVal dále zajišťuje implementaci priorit VaVal tím, že deklaruje jejich povinnost být zapracovány do všech relevantních nástrojů veřejné podpory VaVal, zejména do programů účelové podpory VaVal (včetně již vyhlášených programů). Aktualizovaná NP VaVal zároveň stanovuje, aby účelová podpora VaVal prostřednictvím programů VaVal odpovídala dlouhodobým potřebám společnosti. V těchto programech by zároveň měly být podporovány strategicky a komplexně zaměřené projekty řešené ve spolupráci veřejného výzkumu a podniků (Opatření 6).
- **Infrastruktury VaV**; NP VaVal si klade za cíl, aby infrastruktury VaV za účelem posilování kvality a uplatnitelnosti výsledků VaV reflektovaly ve svých rozvojových cílech a koncepcích cíle Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (Opatření 5). Zohlednění priorit VaVal v rozvojových cílech infrastruktur se tedy stane jedním z kritérií hodnocení infrastruktur VaV z hlediska institucionální podpory;

- **Mezinárodní spolupráce ve VaV;** aktualizovaná NP VaVal počítá se zohledněním priorit VaVal v programech mezinárodní spolupráce VaVal; priorit VaVal budou dále využity jako jeden z podkladů pro formulaci národní strategie pro mezinárodní spolupráci ve VaV a internacionalizaci (Opatření 16).

4.5 Shrnutí – SWOT analýza

Přehledné shrnutí silných stránek, slabin, příležitostí a hrozeb v oblastech VaVal souvisejících s *Cílem 2 Zacílit veřejnou podporu VaVal na potřeby udržitelného rozvoje* je uvedeno v následující tabulce. Při sestavení této stručné SWOT analýzy byly využity informace uvedené v předcházejících kapitolách.

Silné stránky	Slabiny
<ul style="list-style-type: none"> - Identifikace široce přijímaných Národních priorit orientovaného výzkumu, vývoje a inovací - Vypracování Plánu implementace Národních priorit orientovaného výzkumu, vývoje a inovací - Schválení Národních priorit orientovaného výzkumu, vývoje a inovací a Plánu implementace Národních priorit orientovaného výzkumu, vývoje a inovací vládou ČR 	<ul style="list-style-type: none"> - Předimenzovaný systém schvalování vybraných fází a výstupů etap procesu tvorby priorit VaVal vedoucí k časovému zdržení celého procesu - Parciální ovlivnění procesu identifikace priorit VaVal netransparentními postupy - Slabá koordinační a koncepční role zastřešujícího orgánu v dosavadním průběhu realizace Cíle 2 - Neexistence stanovení odpovědností poskytovatelů podpory VaVal pro jednotlivé oblasti a podoblasti priorit VaVal - Neexistence zvláštní kapitoly ve státním rozpočtu zaměřené na podporu priorit VaVal
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Aktualizovaná NP VaVal obsahuje cíle a opatření zaměřená na zvýšení koordinace implementaci politiky VaVal, která mohou přispět k realizaci implementace priorit VaVal: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vytvoření koordinačních mechanismů pro implementaci politik a koncepcí zaměřených na oblast VaVal ○ Vyčlenění části rozpočtu na VaVal z veřejných prostředků na aktivity VaVal směřující k cílům stanovených prioritami VaVal prostřednictvím zejména účelové podpory VaVal ○ Zohlednění priorit VaVal v budoucí metodice hodnocení VaVal na úrovni VO (institucionální hodnocení) a programů VaVal ○ Zohlednění priorit VaVal v koncepcích mezinárodní spolupráce a internacionalizace v oblasti VaVal 	<ul style="list-style-type: none"> - Hrozící slabé prosazení systému koordinace a hodnocení implementace priorit VaVal - Zpoždění implementace priorit VaVal v programech účelové podpory VaVal

5 Závěr

Cílem této studie bylo hodnocení postupu realizace cíle a opatření NP VaVal navržená v *Cíli 2 Zacílit veřejnou podporu VaVal na potřeby udržitelného rozvoje*. Pro tyto účely byly navrženy tři kvalitativní indikátory, které umožnily posoudit pokrok v naplňování cíle ve dvou jeho opatřeních – Přehodnocení priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR a Směřování veřejné podpory na VaVal v prioritách odpovídajících potřebám společnosti a znalostní ekonomiky ČR.

K vyhodnocení realizace Cíle 2 bylo využito znalostí a zkušeností Technologického centra AV ČR, které bylo v rámci realizace opatření tohoto cíle jedním z klíčových subjektů. Výsledky hodnocení realizace cíle 2 prostřednictvím stanovených indikátorů jsou popsány v kapitole 4.2 a přehledně shrnuty v kapitole 4.4 a analýze SWOT (kapitola 4.5).

Z vyhodnocení vyplývá, že většina aktivit v rámci realizace Cíle 2 NP VaVal byla uskutečněna. Zbývající aktivity nebyly provedeny z důvodů malého časového odstupu hodnocení od realizace cíle. K současné době jsou stanoveny nové priority VaVal (Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), stejně tak je schválen základní implementační rámec priorit VaVal, Plán implementace národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Zajištění realizace dosud neproběhlých aktivit je v aktualizované NP VaVal věnována značná pozornost. Opatření aktualizované NP VaVal jsou ve vazbě na Cíl 2 zaměřena na nastavení a zajištění systému implementace priorit na několika úrovních (mezinárodní, národní a institucionální), a to prostřednictvím opatření týkající se struktury rozpočtu na VaVal z veřejných zdrojů, nastavením systému koordinace implementace priorit VaVal a návrhům zaměřeným změnu systému hodnocení VaVal na úrovni institucí a programů.

6 Přehled informačních zdrojů

- [1] Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009–2015. Rada pro výzkum, vývoj a inovace (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=532844>)
- [2] Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020. Rada pro výzkum, vývoj a inovace (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=682145>)
- [3] Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR. RVVI, 2008 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=495405>)
- [4] Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů. Rada pro výzkum, vývoj a inovace (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=858>)
- [5] Usnesení vlády č. 552/2012 o Národních prioritách orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=653383>)
- [6] Usnesení vlády č. 569/2013 o Implementaci Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=684770>)

7 Přílohová část

7.1 Příloha 1 – Znění cíle a opatření stanovených v tomto cíli

Cíl 2: Zacílit veřejnou podporu VaVal na potřeby udržitelného rozvoje

Za účelem koncentrace kapacit a zdrojů pro dosahování v praxi uplatnitelných výsledků výzkumu budou náročným a odborným způsobem identifikovány potřeby společnosti a výzkumné směry, které napomohou tyto potřeby naplňovat. Těmto výzkumným směrům bude věnována mimořádná pozornost při formulaci politiky VaVal a rozdělování veřejných prostředků na aplikovaný výzkum a vývoj.

A 2-1: Přehodnotit priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR.

Veřejná podpora aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací bude nadále poskytována především ve vazbě na potřeby aplikační sféry zakotvené v prioritních směrech aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací. Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací budou stanoveny podle cílů, jichž má být prostřednictvím výzkumu dosaženo a ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR ve všech třech jeho pilířích (ekonomický, sociální a environmentální rozvoj), dosahované výsledky, tradici VaV, existující kapacity ve výzkumné sféře i očekávané trendy ve VaV a technologiích. Priority budou stanoveny nezávislým a odborným způsobem. Proces přípravy priorit bude otevřený a transparentní, důraz bude kladen na zapojení uživatelů výsledků VaV (aplikační sféry) a spolufinancování ze soukromých zdrojů. Pro identifikaci strategických oblastí českého výzkumu, vývoje a inovací budou využity zevrubné analýzy výzkumného a inovačního potenciálu ČR a výhledové studie (foresight) vypracované nezávislou odbornou organizací pro systematickou přípravu podkladových analýz a výhledových studií v oblasti VaVal (viz též aktivita A 1-3). Oproti stávajícím prioritám aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací budou prioritní směry do budoucna redukovány (tematicky a počtem).

Termín: 2011 Odpovědnost: RVV

A 2-2: Veřejnou podporu přednostně směřovat na VaVal v prioritách odpovídajících potřebám společnosti a znalostní ekonomiky ČR.

Identifikované priority budou transformovány do programů účelové podpory aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, které budou vyhlašovány Technologickou agenturou ČR a dalšími poskytovateli veřejné podpory. Při stanovení priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací (viz aktivita A 2-1) bude zároveň odborným způsobem kvantifikováno, jaký podíl veřejných finančních prostředků bude vyčleněn na účelovou podporu aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací v identifikovaných prioritách. Zároveň bude kladen důraz na zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu (aplikovaný výzkum, experimentální vývoj a realizace jejich výsledků v inovacích), a to zejména v prioritách odpovídajících potřebám společnosti a znalostní ekonomiky ČR.

Termín: 2012 – vyhlášení veřejných soutěží, 2013 – financování projektů

Odpovědnost: TA ČR ve spolupráci s RVV (resp. od roku 2013 a nově zřízeným koordinačním orgánem) a s GA ČR

7.2 Příloha 2 – Znění strategické části aktualizované NP VaVal a opatření k této části

7.2.1 Strategická část NP VaVal

Blok 1 – Kvalitní a produktivní výzkumný systém

Cíl 1.2 – Zajistit kvalitní a produktivní infrastrukturu

Zajištění udržitelnosti činnosti do roku 2020 u 48 výzkumných center nově vybudovaných v rámci OP VaVpl (2007 – 2013) s celkovými náklady cca 40 mld. Kč je závazkem ČR vůči EU. Jejich udržitelnost byla v NP VaVal z r. 2009 postavena na předpokladu 8% růstu výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace (SR VaVal), který vzhledem k ekonomické krizi a rozpočtovým škrtnům nebyl naplněn.

K zajištění udržitelnosti těchto výzkumných center budou proto využity všechny dostupné mechanismy, které umožní **efektivní financování infrastruktury pro VaV** s využitím zdrojů SR VaVal (účelová a institucionální podpora VaV), zahraničních zdrojů (využívání nástrojů kohezní politiky EU, zapojení do mezinárodních programů a dalších aktivit VaVal) a soukromých finančních prostředků (zapojení do spolupráce s aplikačním sektorem).

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2015 předpokládala zajištění finančních prostředků pro rozvoj velké infrastruktury pro VaVal v Praze formou národního programu komplementárního k OP VaVpl, který však nebyl vzhledem k ekonomické krizi a rozpočtovým škrtnům realizován. Z tohoto důvodu budou využity všechny dostupné **mechanismy financování, které zastaví zaostávání výzkumných kapacit v Praze**, zejména podporou průběžné obnovy (technologický upgrade) vybavení a technologií využívaných ve VO pro realizaci kvalitního VaV ve vazbě na strategii a zaměření VO. Stejně jako při zajištění udržitelnosti center vybudovaných z OP VaVpl mimo Prahu, budou i v Praze hrát hlavní úlohu kombinace zdrojů, zejména maximální možné využití prostředků OP VVV a OP Praha - pól růstu ČR (dané jednak podmínkami pro čerpání těchto prostředků, jednak výsledky nadcházejících negociačních jednání s EK) společně s využitím prostředků státního rozpočtu ČR založeném na principu adicionality (výdaje podporované ze zdrojů EK musí být doplněny výdaji podporovanými z národních zdrojů) a využitím dalších zahraničních zdrojů a soukromých prostředků. Podporován bude také rozvoj výzkumných center mimo Prahu realizujících excelentní VaV, které nebyly podpořeny z OP VaVpl.

V rozvojových cílech výzkumných center budou **reflektovány cíle a zaměření dokumentu Národní priority orientovaného VaVal**, i vzhledem k tomu, že koncentrace prostředků na omezený počet priorit je jednou z podmínek využití zdrojů kohezních fondů EU v období 2014 - 2020. Výzkumná centra vybudovaná v rámci OP VaVpl a OP Praha - Konkurenceschopnost budou také motivována k vytváření a realizaci personální politiky, která jim **zajistí kvalitní lidské zdroje**, včetně vytvoření podmínek pro příchod kvalitních výzkumných pracovníků ze zahraničí a pro návrat domácích výzkumníků ze zahraničních pracovišť. Výzkumná centra (zejména centra excellence) budou motivována k fungování na principu otevřeného přístupu, stejně jako k zapojování vysokoškolských studentů a absolventů doktorských studií do řešení výzkumných projektů.

Cíl 1.3 – Navyšovat prostředky VaVal ze státního rozpočtu

NP VaVal z r. 2009 byla postavena na předpokladu 8 % růstu výdajů SR VaVal, který vzhledem k ekonomické krizi a rozpočtovým škrtnům nebyl naplněn. Výdaje státního rozpočtu na VaVal již několik let stagnují na úrovni 26 mld. Kč ročně, veřejné výdaje v posledních letech vzrostly díky kumulovanému opožděnému čerpání prostředků zejména z OP VaVpl. Ve finančním období EU 2014 - 2020 se předpokládá zachování podpory VaVal z fondů EU. Celkové veřejné výdaje se stále

dlouhodobě pohybují na úrovni cca 0,65 % HDP. Jediný způsob, jak závazek ČR vůči EU¹ splnit a současně i umožnit efektivní využití prostředků je **pravidelné zvyšování výdajů SR VaVal v letech 2014 - 2020 nejméně o 5 % ročně**. Navýšení veřejných prostředků bude přednostně směřováno na implementaci Národních priorit orientovaného VaVal, na implementaci speciálního programu s dlouhou dobou trvání (2014 až 2024) na podporu VO a jejich uskupení realizujících excelentní výzkum a na podporu podnikového VaVal realizovaného zejména ve spolupráci s VO, včetně zajištění synergie s evropskými zdroji.

Pro zvýšení efektivity využití veřejných prostředků na VaVal je podstatné **zavedení dlouhodobého výhledu, který umožní koordinaci a synergií využití národních zdrojů** v delším než tříletém horizontu (stávající střednědobý výhled) s ostatními zdroji, zejména z EU (sedmiletý horizont).

Cíl 1.4 – Zvýšit efektivitu využití veřejných prostředků na VaVal

Národní priority orientovaného výzkumu, vývoje a inovací, které svým zaměřením odpovídají dlouhodobým potřebám společnosti ČR a které byly schváleny vládou ČR v roce 2012, **budou zapracovány do všech relevantních nástrojů veřejné podpory VaVal**. Národní priority orientovaného VaVal budou podle možností zohledněny ve všech již vyhlášených programech účelové podpory VaVal. Ve všech relevantních programech, které budou v budoucnu připravovány, budou Národní priority orientovaného VaVal respektovány již při jejich přípravě.

Klíčovým nástrojem pro jejich implementaci budou **programy VaVal odpovídající dlouhodobým potřebám společnosti, ve kterých budou podporovány strategicky a komplexně zaměřené projekty řešené ve spolupráci veřejného výzkumu a podniků**. Významnou cílovou skupinou těchto programů budou VO, realizující excelentní výzkum světové úrovně a kvalitní aplikačně zaměřený VaV, včetně nově budovaných výzkumných center (evropská centra excelence i regionální VaV centra). Pro implementaci těchto programů budou vyčleněny odpovídající finanční prostředky ze státního rozpočtu i finanční prostředky ze Strukturálních fondů EU, a to zejména z OP VVV spadajícího do gesce MŠMT a OP PIK v gesci MPO. Zároveň budou zajištěny **vazby priorit ČR na priority EU a stanoveny prioritní oblasti VaVal**, které budou rozvíjeny prostřednictvím mezinárodní spolupráce. Tyto souvislosti budou zapracovány ve strategii zaměřené na mezinárodní spolupráci ve VaV a internacionalizaci.

Bude připravena a zavedena **nová metodika hodnocení společná pro všechny poskytovatele institucionální podpory**, která bude VO stimulovat jak k dosažení excelence, tak i k produkci aplikovatelných výsledků VaV, spolupráci s aplikačním sektorem a k realizaci VaV podle potřeb společnosti a podniků (včetně zohlednění rozdílů mezi jednotlivými typy VO a vědními obory, resp. skupinami oborů). Cílem bude především zajistit koncentraci veřejné podpory do všech VO realizujících excelentní výzkum a VaV se skutečným využitím v praxi, což se může do jisté míry odrazit i ve značném snížení financování VO, které tyto požadavky nesplňují.

Na metodiku hodnocení bude navazovat nový systém rozdělování **institucionální podpory** s uplatněním prospektivních a retrospektivních prvků (kombinace financování prostřednictvím střednědobých výkonnostních smluv a financování podle výsledků hodnocení podle nově vytvořené metodiky). Součástí nové společné metodiky hodnocení a systému rozdělování institucionální podpory bude i zavedení mechanismů, které budou VO motivovat k zapojení do mezinárodních výzkumných aktivit, k transferu poznatků do praxe a zohlednění Národních priorit orientovaného VaVal ve svých strategiích.

Zvýšení efektivity účelové podpory VaVal v ČR jako celku lze dosáhnout jen přípravou a zavedením nové metodiky hodnocení pokrývající všechny fáze realizace programu, kde kromě výsledků budou

¹ Investice pro evropskou konkurenceschopnost: Příspěvek České republiky ke Strategii Evropa 2020, Národní program reforem České republiky 2012, schválený usnesením vlády ze dne 11.4.2012 č. 271.

hodnoceny i přínosy a dopady podpořeného VaV a přispění programu a podpořených projektů ke konkurenceschopnosti ČR a rozvoji společnosti. Součástí nové metodiky hodnocení bude provádění důsledného monitorování a evaluace všech programů účelové podpory VaVal v dalších letech.

Na novou metodiku hodnocení a provádění vlastního hodnocení bude navazovat **vytvoření nového způsobu přípravy programů**, řešící zejména problémy v chybějící koncepci programů, při koordinaci přípravy programů a jejich včasného zahájení tak, aby tyto programy plnily cíle NP VaVal a dalších strategických dokumentů (Národní priority orientovaného VaVal) a byly zdrojem aplikovatelných výsledků stimulující konkurenceschopnost a potřeby společnosti a podniků v jednotlivých odvětvích. Další nezbytnou součástí nového systému rozdělování účelové podpory bude využívání výsledků hodnocení pro modifikaci běžících programů, přípravu nových nástrojů i celé politiky VaVal (evidence based policy).

Blok 2 – Efektivní šíření znalostí a jejich využívání v inovacích

Cíl 2.1 – Zajistit efektivní přenos znalostí mezi výzkumnými organizacemi a inovujícími podniky

VO budou stimulovány k důslednějšímu **uplatňování třetí role a zpracování dlouhodobých strategií zaměřených na rozvoj vazeb na ostatní subjekty** národního inovačního systému. VO budou také motivovány k **zavedení efektivního systému pro nakládání s výsledky VaV** a k vytvoření transparentního prostředí a jasných pravidel rozdělování příjmů z komercializace VaV a spolupráce s externími subjekty, které bude výzkumné pracovníky a studenty stimulovat k tvorbě poznatků využitelných v praxi a jejich komercializaci, spolupráci s aplikačním sektorem a k zakládání spin-off firem. Zpracování strategie pro uplatňování třetí role a vytvoření systému pro nakládání s výsledky VaV bude **zohledněno v metodice hodnocení VO a rozdělování institucionální podpory VaV**.

VO budou podporovány v **budování Center transferu technologií (CTT)**. Bude také podporováno vzájemné propojování CTT, vytváření vazeb CTT na ostatní subjekty národního inovačního systému a do mezinárodních aktivit a sítí. VO budou rovněž stimulovány k **vytváření vlastních a trvalých finančních zdrojů (revolvingových fondů), které budou využívány pro podporu aktivit souvisejících s komercializací VaV**, včetně vytvoření transparentních pravidel pro jejich vyvážení a využívání. V této souvislosti bude provedena i změna legislativy tak, aby bylo VO umožněno tyto fondy vytvářet a využívat.

Podporován bude také **rozvoj inovační infrastruktury a poskytování poradenských služeb** zaměřených zejména na komercializaci VaV a transfer znalostí, zahájení vlastní podnikatelské činnosti, zlepšení přístupu k finančním zdrojům pro VaVal (například preinkubační a inkubační programy) a další vyžadované služby, a to zejména ve vazbě na potřeby regionů a podniků, které v nich působící, a strategické směřování ČR (priority ČR, inteligentní specializace apod.).

Cílem bude také **účinnější zapojení uskupení a platform spolupráce vzniklých v uplynulém období**, ve kterých působí VO, podniky a další instituce (technologické platformy, Centra kompetence podpořená TA ČR, klastry, sítě), do strategicky zaměřených aktivit VaVal (zejména ve vazbě na dlouhodobé potřeby společnosti ČR) tak, aby jejich činnost výrazněji přispívala k využívání nových poznatků VaV v praxi a k rozvoji konkurenceschopnosti ČR. V souvislosti se zlepšením podmínek pro účinnější přenos nových poznatků do praxe a spolupráci VO s podniky budou CTT působící na VO a další subjekty inovační infrastruktury stimulovány k zapojení do těchto platform spolupráce. Podporováno bude také zapojení všech platform spolupráce do mezinárodních aktivit VaVal a obdobných uskupení působících na nadnárodní úrovni.

Bude také podpořeno vytváření platform (resp. komunit) ke **zpracování a implementaci výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci (Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation – RIS3, S3)**, do kterých budou zapojeni zástupci VO, podniků, regionální samosprávy a státní správy a které vytvoří podmínky pro přípravu, realizaci a účinnou koordinaci všech aktivit

souvisejících se zpracováním a implementací této strategie. Strategie pro inteligentní specializaci se stane nedílnou součástí NP VaVal.

S cílem zajistit vysokou kvalitu poskytovaných služeb bude prováděno **monitorování a důsledné vyhodnocování činnosti inovační infrastruktury**, včetně nastavení standardů kvality. Důsledně bude také vyhodnocována činnost všech **platforem spolupráce**. Na základě výsledků těchto hodnocení bude připravena strategie dalšího rozvoje inovační infrastruktury a platforem spolupráce.

Blok 4 - Stabilní, efektivní a strategicky řízený systém VaVal

Cíl 4.2 – Posílit strategický přístup k tvorbě a implementaci politiky VaVal

Pro posílení strategického přístupu k tvorbě a implementaci politiky VaVal bude prováděno **průběžné monitorování a vyhodnocování všech strategií a politik VaVal**, které jsou připravovány na národní, regionální a resortní úrovni, včetně vyhodnocování jejich dopadů. Důsledně bude také prováděno **hodnocení poskytovatelů podpory VaVal**, které bude zaměřené především na efektivitu vynakládaných prostředků. Pravidelně bude také realizováno **komplexní hodnocení celého systému VaVal**. Výsledky hodnocení prováděných na všech úrovních budou využívány pro kvalifikovanou tvorbu politiky VaVal.

Zároveň bude **zajištěn veřejný přístup** ke komplexním analýzám a výhledovým studiím pro sledování technologických trendů, stanovení strategických priorit VaVal a pro identifikaci společenských hrozeb a oblastí, kterým se politika VaVal a další regionální a resortní strategie budou systematicky věnovat.

7.2.2 Text relevantních opatření

Opatření 2	
Zajistit vyčlenění finančních prostředků na implementaci Národních priorit orientovaného VaVal ve střednědobém výhledu výdajů na VaVal ze státního rozpočtu, zohlednit priority ve všech relevantních programech účelové podpory VaVal, které jsou již vyhlášeny nebo připravovány, a zapracovat priority při přípravě všech nových programů účelové podpory VaVal.	
Ukazatele plnění: Vyčlenění finančních prostředků na implementaci Národních priorit orientovaného VaVal ve střednědobém výhledu výdajů na VaVal ze státního rozpočtu Zohlednění Národních priorit orientovaného VaVal ve všech vyhlášených nebo připravovaných programech účelové podpory VaVal Zpracování Národních priorit orientovaného VaVal do nových programů účelové podpory VaVal	Termín: 2014 2014 2015 a dále každoročně
Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal: III.3.1.3	Odpovědnost: RVVI, spolupracují MŠMT a ostatní poskytovatelé účelové podpory
Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 2-2	

Opatření 5

Prostřednictvím programů podporovat v ČR, včetně Prahy, následující aktivity:

V oblasti rozvoje lidských zdrojů pro VaV:

- posílení výzkumných týmů o kvalitní výzkumné pracovníky ze zahraničí a domácí výzkumníky vracející se z dlouhodobých pobytů na zahraničních pracovištích;
- posílení výzkumných týmů o špičkové absolventy doktorských studií z ČR a ze zahraničí;
- vytvoření podmínek pro větší zastoupení žen ve výzkumu;
- posílení výzkumných týmů o kvalitní technické pracovníky;
- zapojování vysokoškolských studentů do VaV;
- zvyšování kvality řízení výzkumných center, včetně obsazování vedoucích funkcí špičkovými odborníky ze zahraničí a z tuzemska;
- vytváření a realizace systémů odměňování výzkumných pracovníků zohledňujících kvalitu dosahovaných výzkumných výsledků, zapojení do mezinárodních aktivit, spolupráci s aplikační sférou;
- zajištění kvality doktorského studia a adekvátního počtu absolventů vzhledem ke kapacitám organizací VaV;
- dlouhodobé stáže doktorandů na zahraničních výzkumných pracovištích;
- dostupnost dalšího vzdělávání pro pracovníky VO, organizací poskytujících podpůrné služby pro komercializaci VaV a podniků zacílené na zavádění výsledků VaV do praxe;
- horizontální mobilita pracovníků mezi akademickou a aplikační sférou v celé škále známých opatření;
- programy zaměřené na zvýšení uplatnění nových absolventů magisterského a doktorského studia v inovačních MSP;
- vyhledávání a práce s talenty na jednotlivých stupních vzdělávání
- zvyšování zájmu mládeže o technické a přírodní vědy;

V oblasti rozvoje infrastruktury pro VaV a realizace výzkumných aktivit:

- zpracování nové mezíresortní koncepce podpory velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace na léta 2016 – 2020;
- zkvalitnění přístrojového vybavení a výzkumného zázemí, jejich obnova a efektivní využití;
- zajištění informační infrastruktury pro systém VaVal v ČR včetně přístupu ke zdrojům a databázím vědeckých informací;
- rozvoj výzkumných center v Praze;
- realizace strategicky zaměřených projektů VaVal odpovídajících dlouhodobým potřebám společnosti stanoveným v Národních prioritách orientovaného VaVal;
- realizace zvláštního programu s dlouhou dobou trvání (2014 až 2024) na podporu rozvoje vzájemně spolupracujících VO, provádějících excelentní výzkum v prioritních oblastech;

V oblasti internacionalizace výzkumu:

- zavedení fungování výzkumných center (zejména center excellence) na principu otevřeného přístupu;
- vytvoření dlouhodobých strategií VO zaměřených na rozvoj mezinárodní spolupráce ve VaVal;
- zapojení výzkumných center do mezinárodních aktivit VaVal, včetně mobility;
- vybudování odborného a administrativního zázemí ve VO pro podporu výzkumných pracovníků při zapojování do mezinárodní spolupráce ve VaVal;
- internacionalizace doktorských studií;
- tvorba postdoktorských míst při systémovém zajištění jejich otevřenosti pro domácí i zahraniční uchazeče;

V oblasti transferu výsledků VaV do praxe a spolupráce s aplikačním sektorem bude ve veřejných VO podpořeno:

- vytvoření dlouhodobých strategií VO zaměřených na uplatňování třetí role a rozvoj vazeb na ostatní subjekty inovačního systému přednostně v regionu (v souladu se strategií inteligentní specializace), včetně vazeb na nadnárodní společnosti;

<ul style="list-style-type: none"> - zavedení systému pro nakládání s výsledky VaV ve VO, včetně vytvoření pravidel pro rozdělování příjmů z těchto aktivit; - rozvoj a činnost infrastruktury pro komercializaci a transfer znalostí (CTT) ve vazbě na zpracované strategie a systémy pro komercializaci; - poskytování kvalitních poradenských služeb zaměřených na komercializaci VaV a transfer znalostí a uplatnění poznatků v praxi, včetně poradenství pro zahájení vlastního podnikání; - vytváření sítě CTT podobného zaměření působících v různých organizacích; - vytvoření komplexního nástroje na podporu všech fází komercializace VaV na VO. 	
Ukazatele plnění: Zpracování výše uvedených aktivit do relevantních programů Vyhlášení výzev na podporu výše uvedených aktivit Čerpání zdrojů na podporu výše uvedených aktivit	Termín: 2013 2014 2015 a dále každoročně
Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal: III.3.1.1, III.3.1.2, III.3.1.4, III.3.1.5, III.3.2.1, III.3.2.2, III.3.3.1, III.3.3.2, III.3.3.3	Odpovědnost: MŠMT, spolupracují RVVI, MHMP, MPO, MMR, TA ČR
Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 1-4, A 2-2, A 4-1, A 4-2, A 4-3, A 4-4, A 4-5, A 5-2, A 6-1, A 6-2, A 6-3	

Opatření 6	
Prostřednictvím programů podporovat následující aktivity: V oblasti rozvoje infrastruktury pro VaVal a realizace aktivit VaVal v podnikovém sektoru: <ul style="list-style-type: none"> - strategicky zaměřené projekty VaVal odpovídající dlouhodobým potřebám společnosti stanoveným v Národních prioritách orientovaného VaVal; - rozvoj infrastruktury pro VaVal v podnikovém sektoru; - vytvoření uceleného systému finančních nástrojů pokrývajících tři fáze rozvoje firem – založení, počáteční rozvoj a expanzi; - poskytování zvýhodněných úvěrů a bankovní záruk podnikům na realizaci projektů VaVal; V oblasti rozvoje inovační infrastruktury a poradenských služeb pro podniky: <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj a činnost infrastruktury pro transfer znalostí - podnikatelské inkubátory, inovační centra, vědecké parky apod. - rozvoj poradenské infrastruktury a poskytování kvalitních poradenských služeb; - zapojení technologických platforem a dalších platforem spolupráce do strategicky zaměřeného VaVal; - zapojení technologických platforem a dalších platforem spolupráce do mezinárodních aktivit VaVal a obdobných uskupení působících na nadnárodní úrovni; - zapojení CTT vytvořených na VO do platforem spolupráce; - vytvoření platformy k implementaci S3 strategie, do které budou zapojeni zástupci VO, podniků, regionální samosprávy a státní správy; - identifikace klíčových technologických oblastí s ohledem na globální trendy a situaci v ČR pro optimální zacílení veřejné podpory podnikání a VaV. 	
Ukazatele plnění: Zpracování výše uvedených aktivit do relevantních programů	Termín: 2013

Vyhlášení výzev na podporu výše uvedených aktivit	2014
Čerpání zdrojů na podporu výše uvedených aktivit	2015 a dále každoročně
Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal: III.3.1.4, III.3.2.1, III.3.2.2, III.3.3.1, III.3.3.2, III.3.3.3	Odpovědnost: MPO, spolupracují MŠMT a MHMP
Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 2-2, A 4-4, A 4-5, A 4-6, A 4-8, A 4-9, A 4-10	

Opatření 14	
Zajistit účinnou koordinaci mezi RVVI, MŠMT, MPO a dalšími orgány státní správy a poskytovateli pro koordinaci aktivit zaměřených na: <ul style="list-style-type: none"> - přípravu NP VaVal a jejích nástrojů, včetně zajištění vazeb na politiku EU; - realizaci NP VaVal a implementaci všech programů a dalších nástrojů na podporu VaVal (zejména nástrojů navržených v aktualizované NP VaVal), včetně koordinovaného využívání národních a evropských zdrojů; - přenos informací a soulad všech aktivit zaměřených na posilování pozice ČR v ERA, včetně jednotného přístupu poskytovatelů podpory VaVal k iniciativám zaměřeným na propojování národních programů; - zapojení ČR do mezinárodní výzkumné spolupráce se zeměmi mimo EU. 	
Ukazatele plnění: Vytvoření příslušných koordinačních mechanismů	Termín: 2014 a dále každoročně
Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal: III.3.4.1, III.3.4.2, III.3.4.3, III.3.1.4, III.3.1.5	Odpovědnost: RVVI, spolupracují MŠMT, MPO a další správní úřady odpovědné za VaV v oblasti svých působností
Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 2-2, A 5-3, A 8-1	
Opatření 1	
Zajistit účinnou koordinaci mezi RVVI, MŠMT, MPO a dalšími orgány státní správy a poskytovateli pro koordinaci aktivit zaměřených na: <ul style="list-style-type: none"> - přípravu NP VaVal a jejích nástrojů, včetně zajištění vazeb na politiku EU; - realizaci NP VaVal a implementaci všech programů a dalších nástrojů na podporu VaVal (zejména nástrojů navržených v aktualizované NP VaVal), včetně koordinovaného využívání národních a evropských zdrojů; - přenos informací a soulad všech aktivit zaměřených na posilování pozice ČR v ERA, včetně jednotného přístupu poskytovatelů podpory VaVal k iniciativám zaměřeným na propojování národních programů; - zapojení ČR do mezinárodní výzkumné spolupráce se zeměmi mimo EU. 	
Ukazatele plnění: Vytvoření příslušných koordinačních mechanismů	Termín: 2014 a dále každoročně
Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal:	Odpovědnost:

III.3.4.1, III.3.4.2, III.3.4.3, III.3.1.4, III.3.1.5	RVVI, spolupracují MŠMT, MPO a další správní úřady odpovědné za VaV v oblasti svých působností
Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 2-2, A 5-3, A 8-1	

Opatření 16	
Zpracovat mezipřesortní komplexní strategii pro internacionalizaci VaVal, která bude zahrnovat oblast mezinárodní spolupráce ve VaVal, vysokoškolského vzdělávání a podnikání. Ve strategii budou zohledněny Národní priority orientované VaVal, stanoveny cíle pro spolupráci se zeměmi mimo EU a dlouhodobá koncepte rozvoje členství ČR v mezinárodních organizacích a zapojení ČR v evropských iniciativách zaměřených na propojování národních programů (zejména ERA-NET, ERA-NET Plus, JPI a programy dle čl. 185 Smlouvy o fungování EU), včetně identifikace a odstranění překážek účasti poskytovatelů podpory VaVal v těchto iniciativách.	
Ukazatele plnění: Zpracování strategie pro internacionalizaci	Termín: 2014
Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal: III.3.1.5, III.3.4.3	Odpovědnost: MŠMT
Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 5-3	